

Barcelona, camí del col·lapse

written by Santiago Vilanova | 31 de maig de 2023

La campanya electoral ha estat una ocasió perduda per discutir i presentar propostes creïbles destinades a descontaminar Barcelona i canviar el rumb del seu creixement. Els principals alcaldables s'han encantat parlant de les "superilles" (una operació de màrqueting polític que no disminuirà la pol·lució i que incrementarà l'especulació); molt sobre la manca d'habitatges socials (oblidant que han de ser energèticament autosuficients); poc sobre la gestió metropolitana de la futura mobilitat elèctrica i quasi res de rellevant sobre els drets dels barcelonins i barcelonines a residir i passejar pels nostres barris amb qualitat de vida i seguretat.

Tots els governs locals que hem tingut durant la transició democràtica han contribuït a la degradació de l'aire que respirem; una contaminació que ens escurça anys de vida i malmet les nostres capacitats cognitives. Qui es responsabilitza dels prop de 700 morts que cada any provoca la contaminació, segons investigadors de l'Institut de Salut Global? Els nivells de diòxid de nitrogen (NO₂), de partícules en suspensió fines (PM₁₀, PM_{2,5}) i ultrafines arriben als pulmons i s'introdueixen al corrent sanguini provocant problemes cardiovasculars, ictus, infarts de miocardi i mortalitat prematura. El Tribunal de Justícia de la UE ens ha penalitzat per sobrepassar els lílindars de seguretat de NO₂ fixats en 40 micrograms per metre cúbic. L'Organització Mundial de la Salut ens aconsella no superar els 10 micrograms.

Un altre problema de l'entorn, no menys greu, és la gestió de la incineradora del Besòs que caldria resoldre durant aquesta legislatura (li vaig comentar a l'ara exalcaldessa Ada Colau quan sortia d'un acte a l'Ateneu i a Jordi Martí, cap de campanya de Xavier Trias) i que cap dels candidats aspirants l'ha qüestionada. La xemeneia de la "planta integral de

valorització de residus", propietat de l'empresa pública TERSA, aboca més de 326.000 tones de diòxid de carboni cada any (equivalent al 10% de tots els vehicles de Catalunya). En els seus forns s'hi van cremar l'any passat 337.400 tones de residus domiciliaris i comercials (40 tones cada hora del dia i de la nit) i va generar més de 80.000 tones d'escòries i cendres tòxiques. La incineradora, amb una tecnologia obsoleta si la comparem amb les més modernes instal·lacions alemanyes, no aconsegueix cremar els residus de forma permanent i vigilada a 850 graus centígrads, fet que pot provocar l'emissió periòdica de gasos com les dioxines i els furans altament cancerígens i que ja ha comportat la intervenció de la Fiscalia. El reciclatge, que no supera el 30%, és un altre fracàs de comuns i socialistes.

Els objectius del *Green Deal* de la UE ens obliguen a descarbonitzar l'economia de Barcelona el 2050 i a gaudir d'un entorn sense substàncies tòxiques el 2030. Entre aquestes hi ha residus de pesticides i d'insecticides; d'ansiolítics i d'antidepressius, i de per i polifluoroalquilis (PFAS), quasi indestructibles, anomenats "contaminants eterns", utilitzats en productes industrials i de consum. Saben els alcaldables més mediàtics que aquests compostos químics de síntesi no són neutralitzats per les depuradores? Els PFA preocupen a l'Agència Europea del Medi Ambient pels danys que provoquen al fetge; risc de càncer de ronyó i testicles i disfuncions de la glàndula tiroïdes. *Le Monde* s'ha fet ressò dels informes de la *Health and Environment Alliance* (HEAL) que demana l'exclusió del cicle productiu i reclama revisar amb urgència la Directiva Europea de l'Aigua. Al problema de la sequera tenim afegida una progressiva contaminació química.

Els principals candidats a l'alcaldia han defensat el creixement "sostenible" sense conèixer els límits de la "petjada ecològica" (quasi 4 hectàrees per càpita a l'any!) i la "capacitat de càrrega" (pot una població de 1,6 milions d'habitants suportar *in crescendo* el consum d'aigua i

producció de residus de 28 milions de turistes i visitants a l'any?). Ada Colau tampoc ha sabut explicar els valors del "decreixement".

En aquesta campanya electoral s'ha fet molt "ecoblanqueig" i s'ha defugit l'arrel del conflicte urbà. Barcelona seguirà sense resoldre la contaminació de l'aire, la terra i l'aigua si no rectifiquem el seu model de desenvolupament i no reformem la governança de la transició energètica. Els alcaldables previsibles, com flautistes d'Hamelín, ens han encaminat cap el col·lapse.